

Ingyenfűzet: „Milyen gazdasági szakiskolát végezzen a kisgazdaifju?“

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI KÉPES HETILAP

Szerkesztőség: V., Báthory-utca 24. szám.
(„Falu“ Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII., József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások“ című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P Félévre 4 P
Negyedévre . . . . . 2 P

Budapest, 1932.

XIII. évfolyam, 40. szám.

Vasárnap, október 2.

Lemondott a Károlyi-kormány.

Szeptember hó 21-én, délután öt óraker hivatalos közleményt adott ki, mely bejelentette, hogy Károlyi Gyula gróf miniszterelnök beadta kormányának lemondását. A hivatalos közlemény így hangzik:

„A kormány tagjai folyó évi szeptember hó 20-án délután öt óraker minisztertanácsra gyűltek össze. A minisztertanács, amelyen Károlyi Gyula gróf miniszterelnök ismertette a jelenlegi belső politikai helyzetet, azon egyhangu elhatározásra jutott, hogy a Kormányzónak benyújtja a kormány lemondását.

A kormány ezen egyhangu elhatározása folytán Károlyi Gyula gróf miniszterelnök folyó évi szeptember hó 21-én délelőtt 10 óra 30 perckor kihallgatáson jelent meg Gödöllőn Horthy Miklós kormányzónál és előterjesztette a kormány lemondását. A Kormányzó a kormány lemondását elfogadta és egyben megbízta az ügyek ideiglenes vezetésével.“

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) szeptember hó 22-én közölte a kormány lemondására vonatkozó kormányzói kéziratot.

A kormány lemondása a legnagyobb meglepetést keltette mindenütt, még a rendszerint jól tájékozott politikai körökben is. Maga Károlyi Gyula gróf, amikor értesült arról, hogy a közvéleményt váratlanul érte a kormány lemondása, csodálkozásának adott kifejezést, mert, mint mondotta, az Egységspártban történt események miatt erre előre el lehetett készülvé az ország.

A volt miniszterelnök nyilatkozata nyíltan feltárja, hogy a kormány lemondásának oka abban az ellentétben rejlik, mely a kormány és az Egységspárt tagjai között az utóbbi hetekben kiéleződött.

Az Egységspárt legutóbbi, szeptember hó 14-én tartott, értekezletén ugyanis több olyan felszólalás hangzott el, mely a kormány működését bírálta és ezek között különösen Marschall

Ferenc beszéde keltett feltűnést. A képviselő gyorsabb tempót sürgetett a kormány tevékenységében, majd azzal végezte, hogy a párt többsége a kívánságok tekintetében egyetért és ezért nincs semmi szükség arra, hogy a pártból kiváljanak. Azok távozzanak a pártból, — mondotta — akik ezekkel a kívánságokkal szembenállanak. Bár az értekezlet hangulata eléggé feszült volt, semmiféle további elhatározás ekkor nem történt és az értekezlet után zavartalanul folyt le a párt vacsorája, melyen Károlyi Gyula gróf miniszterelnök és a miniszterek is résztvettek. Mélyrehatóbb ellentét a kormány és a párt egy részének felfogása közt abban a tekintetben volt, hogy a kormány a mai helyzetben nem tartja lehetőnek az ugynevezett gazdaköveteléseknek oly radikális megoldását, amint azt sürgetik.

Az Egységspárt belső nyugtalanúsága az értekezlet óta sem pihent el és az egyes csoportok különböző kívánságokkal állottak elő, amelyek nem csupán a kormányintézkedésekre vonatkoztak, hanem a párt belső életére is. Mindezeknek a kívánságoknak a meg tárgyalása végett szeptember hó 22-re összehívták a párt elnöki tanácsát és úgy tudták, hogy az értekezleten a kormány tagjai is megjelennek. Közben történt azonban az a fordulat, hogy a szeptember hó 21-iki minisztertanács

Erzsébet királyné, akinek emlékművét szeptember hó 25-én leplezték le Budapesten.

A királyné életét harmincegy évvel ezelőtt, 1898 szeptember hó 10-én oltotta ki Genfben a gyilkos anarchista töre.

a kormány elhatározta a lemondást és azt a miniszterelnök a Kormányzó Ur elé terjesztette. *Korányi* Frigyes báró pénzügy-minisztert, aki közben elutazott *Genf*-be, telefonon értesítették az eseményekről.

Károlyi Gyula gróf nyilatkozata.

Károlyi Gyula gróf lemondásának okairól az alábbi nyilatkozatot tette:

— Kihallgatásom során — mondotta *Károlyi* Gyula gróf — részletesen kifejtettem az államfő előtt, miért nem válalkozhatom tovább a kormány vitelére. A *kormány*nak az *Egységspártra* kell támaszkodnia és a mai viszonyok között nincs is más lehetőség, hogy egy nyugodt kormányzás biztosítható legyen. Ráműtöttem arra is, hogy már régebb idő óta burkoltan, de most legutóbb nyíltan is megnyilvánította a párt, hogy *nem viseltetik bizalommal velem szemben*. Ez a megnyilvánulás abban állott, hogy kifejezésre juttatták a pártban, hogy csak akkor fogják támogatni a kormányt, ha az a párt után megy, viszont azonban kifejezésre jutott az az álláspont is, hogy *ők nem szándékoznak a kormány után menni. Hogy ilyen körülmények között a kormány nem vállalhatja a felelősséget, az természetes*. Lekiismeretemmel sem tudnám összeegyeztetni, amikor tudatában vagyok annak, hogy *nincs meg a megfelelő támogatásom sem a képviselőházban, sem a pártban*, akkor ilyen igazán súlyos körülmények között a kormányzást tovább folytassam és vigyem az ügyeket, amikor a *legnehezebb külföldi tárgyalások előtt állunk*.

— Hangsúlyoztam ki kell ezt emelnem, mert *októberben lesz Párisban a keleti jóvátételi konferencia*, amelyen nagyon súlyos, felelősségteljes és kényes kérdések kerülnek megvitatásra. Ugyancsak küszöbön áll a *novemberi vagy decemberi londoni világkonferencia*, amelyen szintén olyan kormányt kell képviselni a magyar érdekeket, amelynek megfelelő, biztos és szilárd alátámasztása van idehaza. Én nem képviselhetem volna ezeken a fontos konferenciákon az országot kellő sulyal, mert hiszen éppen oly jól tudják külföldön is, mint nálunk idebent, hogy nem állott a kormány mögött a párt olyan erővel, hogy az sulyt biztosíthatott volna neki a tárgyalásokon.

— *Olyannak kell vállalnia a kormány alakítását, akit vel szemben az Egységspártban megvan a hajlam a teljes támogatásra és követésre és aki iránt egységes bizalommal van*.

— Az *Egységspárt* gazdaköveteléseit *formálisan nem terjesztették elő*. Annyi azonban kétségtelen, hogy a párt a népszerűségi jelszavakat szem előtt tartva, *mindenesetre messzebb akarta volna a kormányt szorítani, mint amiért, meggyőződésünk szerint, vállalhattuk volna a felelősséget*. Az ellentétek, az ellenkező felfogások tisztázására tulajdonképpen nem is került sor, mert a mult pártértekezlet a gazdakérdések tekintetében folytatandó megbeszéléseket a kormány és a párt között, ugyszólván, tárgyalanná tette. Azt, hogy a gazdaérdekeket én, mint régi gazda, a szívemen viselem, azt hiszem, senki sem fogja elvitatni akarni.

— *Semmiféle befolyást nem fogok gyakorolni a válság elintézésére*. A magam részéről mást nem tettem és nem is tehettem, mint azt, hogy az államfőnek bejelenttem a kormány lemondását, amit azzal okoltam meg, hogy az *Egységspárt bizalmát nem bírja*. Az *Egységspárt* a képviselőház többsége. A kormányzás alapját más-képpen nem tudom elképzelni, mint az *Egységspártra* támaszkodva és így magától értetődik, hogy azt javasoltam az államfőnek, hogy *elsősorban az Egységspárt vezérét, Bethlen István grófot, hallgassa meg*.

— Én a válság megoldásából teljesen kikapcsolodom és nem akarok abba belefolyani. *Semmiféle koncentrációs tervem nincs*. Ennek gyakorlati keresztülvitelét egyáltalán nem látom. Ugyanígy érzem, hogy *menyire lehetetlen a mostani időkben új választásokat kitűzni*. Lehetetlennek

tartom, hogy amikor annyira fel vannak zaklatva a kedélyek, az országot egy új választásnak tegyék ki.

— Mindenképpen remélem, hogy *hamar megoldódik a válság*. Nemcsak azért, hogy én innen elszabadulhassak, hanem elsősorban azért is, mert egy ilyen kormányválságnak hosszu időre nyulása nem volna kedvező az országra nézve. Szükség van a gyors megoldásra azért is, hogy a *keleti jóvátételi tárgyalásokon már az új, jól megalapozott kormány képviselhesse az országot*. Remélem tehát, hogy simán fog megoldódni a válság és *nem lesz baj azokkal az eredményekkel, amelyeket nagy fáradtsággal és küzködéssel egy éven keresztül sikerült elérni*. Remélem, hogy az utódom több sikert fog elérni, mint én. Mult évben tárgyi szempontból sokkal rosszabb volt a helyzet, most politikai hangulat szempontjából rosszabbodott. *Az embereknek kifogyott a türelmük*.

— *Én a magam részéről sem tárcát nem vállalom, sem pedig új kormányalakításon nem fogok dolgozni*. Ha itt, ebben a teremben átadhatom ezt az íróasztalt az utódomnak, *megyek falura, megyek gazdálkodni és csak ritkán fognak Budapesten látni*. Egész életemben mindig csak azért vállaltam a felelősséget, ami az én meggyőződésemnek megfelelt és azért, amit reám akarnának erőszakolni, nem vállalhattam és nem is vállalom a felelősséget és ez az oka annak, hogy *nyugodt lelkiismerettel hagyom el a miniszterelnöki széket*.

Megkezdődtek a kibontakozásra irányuló kihallgatások.

A kormány lemondásának hírére természetesen a politikai pártok körében eleven élet indult meg és a képviselőknek jelentékeny része a fővárosba érkezett. Az *Egységspárt* tagjait a pártvezetőség kérte Budapestre. A képviselők körében rendkívül lelkes és bizakodó hangulat uralkodott. *Bethlen* István gróf, az *Egységspárt* vezére, szeptember hó 22-én, a késő esti órákban érkezett meg a fővárosba és nyomban az *Egységspárt* helyiségébe ment, ahol bizalmas tanácskozást folytatott a párt elnökével: *Pesthy* Pállal és alelnökével: *Mayer* Jánossal.

A kibontakozásra irányuló kihallgatások szeptember hó 23-án kezdődtek meg *Horthy* Miklós Kormányzó Urnál. A Kormányzó Ur délután három órakor elsőnek *Bethlen* grófot fogadta egy órási kihallgatáson. Utána *Wlassics* Gyula báró, a felsőház elnöke, majd *Almásy* László, a képviselőház elnöke járultak a Kormányzó Ur elé. A kihallgatások után a Kormányzó Ur visszatért *Gödöllőre*. Szeptember hó 24-én és 25-én szüneteltek a kihallgatások.

Szeptember hó 23-án este az *Egységspártban* a képviselők csaknem teljes számban megjelentek és hét óra után néhány perccel érkezett meg a pártba *Bethlen* István gróf, akit a párt tagjai *kiütő lelkesedéssel, folyton megújuló hatalmas éljenzéssel fogadtak*. *Bethlen*, megérkezése után, azonnal visszavonult *Pesthy* Pállal, a párt elnökével és *Mayer* Jánossal tanácskozásra. A tanácskozás után *Bethlen* István gróf a képviselőknek a következőket mondotta:

— A jövő héten tovább folynak a kihallgatások a Kormányzónál. Ugyanis a Kormányzó Ur holnap diplomáciai ügyben van elfoglalva, vasárnap pedig az *Erzsébet-szobor* leleplezési ünnepe miatt nem tart kihallgatást. Tehát csak hétfőn kerül sor az audienciák folytatására. Azt hiszem, csütörtökre, szeptember hó 29-ére, várható a megoldás. Természetesen addig semmi biztosat nem lehet tudni, amíg a kihallgatások a Kormányzó Urnál be nem fejeződtek. *Én a kibontakozás alapjául, épp úgy, mint Károlyi miniszterelnök ur, az Egységspártot jelöltem meg*.

Bethlen István gróf ezután a képviselők lelkes ünneplése közben elhagyta a párhelyiséget.

Horthy Miklós Kormányzó Ur két napos szünet után szeptember 26-án, hétfőn ismét megkezdte a politikai kihallgatását a kormányválság megoldása ügyében.

Dél előtt tíz órára kapott elsőnek meghívót *Apponyi* Albert gróf. A Kormányzó Ur fél tíz órakor érkezett *Gödöllőről*. *Apponyi*, aki pontban tíz órakor érkezett, nyomban felsietett az audienciára. *Apponyi* gróf fél 11 órakor jött le a kihallgatásról.

Rövidesen ezután érkezett meg *Ráday* Gedeon gróf, aki 11 óra 30 percre kapott meghívást. *Mayer* Jánost 12 órakor, *Zichy* János grófot 12 óra 30 perckor és *Ernst* Sándort 1 órakor hallgatta meg a Kormányzó. A kihallgatások folytatódnak.

A kiscgazdák állásfoglalása.

Az *Egységspárt* kiscgazda-csoportja *Mayer* János elnöklével, szeptember hó 26-án értekezletet tartott.

Az értekezleten mintegy harminc képviselő vett részt, főleg azokból, akik az ugynevezett *Nagyatádi-csoport*hoz tartoznak és akik az értekezleten azt hangoztatták, hogy az eredeti *Nagyatádi-csoport*ot igyekeznek a párt keretében megtartani és számukat legalább nyolcra emelni. Hangsúlyozták, hogy *Bethlen* István gróf hívei. Programjukat a következő öt pontba foglalták össze: 1. a földtöredékek, 2. a kamattörvények, 3. a hitelszervezetek reformja, 4. adóreform és 5. titkos választójog.

Kibővítették ezt az öt pontot azzal, hogy hároméves moratóriumot tartanak szükségesnek; a kamatlábnak négy százalékban való megállapítását; az ifjuság elhelyezkedését szorgalmazzák, továbbá olyan kormányintézkedéseket, amelyek főleg a kártelek és általában a nagytöke visszaéléseit teszik lehetetlenné. A deflációs pénzügyi politika enyhítését tartják szükségesnek és körülbelül kétszázmillió pengő értékű fizetési eszköz előállítását, ami szerintük még nem jelentene inflációt.

Az értekezlet öttagú bizottságot küldött ki, amelynek tagjai *Mayer* János, *Schandl* Károly, *Marschall* Ferenc, *Csizmadia* András és *Szabó* Sándor, akiket megbíztak azzal, hogy az új kormány előtt ismertessék ezt a programot és a jövőben javaslatokkal támogassák a kormányzatot.

Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes „Ferenc József“ keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendes bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a „Ferenc József“ viz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csuszban szenvedőknek is nagyon jól tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A „Ferenc József“ keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Az

érelmeszedés

**természetes megelőzése,
gyógyítása és kezelése**

A mű kiváló szerzője részletesen foglalkozik az érelmeszedés lényegével, az érelmeszedés okaival, az érelmeszedés tüneteivel, természetes gyógykezelésével, mit szabad, mit nem szabad enni és inni stb.

Ára: P 1.50

Kapható a Vasárnap könyvosztályában.

Leleplezték Erzsébet királyné emlékművét.

Fényes ünnepség keretében szeptember hó 25-én, vasárnap délelőtt leplezték le *Erzsébet királyné emlékművét* Budapesten, az Eskü-téren. Tíz órakor már zsufolt volt a tér feketébe öltözött cilinderes és diszmagyaros urakkal. Az emelvényen foglaltak helyet a közéleti előkelőségek s a kormány tagjai *Károlyi* Gyula gróf miniszterelnök vezetésével.

Az ünneplő közönség soraiban helyet foglalt *Augusta* főhercegnő, *Erzsébet királyné* unokája, *József* főherceg, *József Ferenc* főherceg, *Albrecht* főherceg, *Magdolna* főhercegnő, *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprimás, *Festetics* Tasziló herceg, *Sztáray* Irma grófnő, *Erzsébet királyné* volt udvarhölgye, *Apponyi* Albert gróf és még sokan mások.

Az emlékmű körül diszruhás testőrök és koronaőrök álltak őrséget, körülöttük magyarruhás leányok és cserkészek vontak kordont. Az emlékmű mögött népviseletbe öltözött leányok, leányok álltak, körülöttük küldöttségek tagjai zászlóikkal. A környező házak ablakai zsufoltak voltak, de rengetegen álltak az *Erzsébet-hídon*, a *Dunaparton*, a *Gellérthegy* utain is és nézték a festői képet.

Öt perccel fél tizenegy előtt kürtös jelezték, hogy megérkezett *Horthy Miklós Kormányzó Ur*. Elvonult a diszszázad előtt, majd felesége és két fia társaságában elfoglalta a számára fenntartott helyet az emelvényen. A dalárda a „Himnusz“ énekelte, majd *Zsitvay* Tibor dr. igazságügyminiszter mondott beszédet a kormány nevében. Utána *Sipőcz* Jenő polgármester a székesfőváros nevében vette át az emlékművet, majd a Kormányzó helyezte el koszoruját a szobor talapzatára. Most előlépett a főhercegi család *Wlassics* Gyula báróval és *Almásy* Lászlóval. Először *Wlassics* Gyula báró, azután *Almásy* László, utánuk a főhercegek koszorúzták meg a szobrot. *Kárpáthy* Kamilló tábornok a honvédség nevében, *Ripka* Ferenc főpolgármester Budapest nevében, *Erdélyi* Loránt alispán a törvényhatóságok nevében, *Nendtvich* Andor pécsi polgármester a városok nevében, *Hodinka* Antal a pécsi *Erzsébet tudományegyetem* nevében helyezte el koszoruját a szobor előtt. Ezután megszólalt a főváros valamennyi templomának harangja és a két monitor, amely az emlékművel szemben a *Dunán* helyezkedett el, 33 ágyulövést adott le.

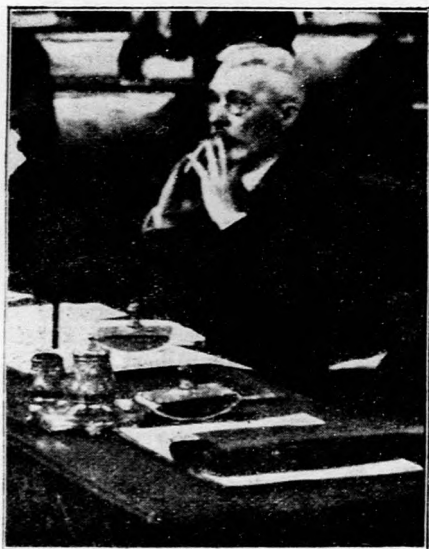
A Szózatot énekelte az énekkar: ezzel ért véget az ünnepség. A kivonult csapatok tisztelegve vonultak el a Kormányzó Ur előtt, aki ezután kíséretével eltávozott az ünnepségről.

A stresai értekezlet végétért.

A *stresai* értekezlet szeptember hó 20-án befejezte munkálatait. A pénzügyi és gazdasági határozati javaslatokat, valamint a gabonaneműek revalorizációjára vonatkozó egyezménytervezetet az értekezlet egyhangulag elfogadta.

Teleszky János nyugalmazott pénzügyminiszter, magyar delegátus, a következő nyilatkozatot tette a konferenciáról:

— A *stresai* konferencia befejeztével ugyanazt állapíthatjuk meg, amit annak kezdetével jóslatként jeleztünk. A konferencia nem hozta meg azokat az azonnal ható végleges megoldásokat magukban foglaló eredményeket, amelyeket az optimisták vártak tőle. De nem is hozhatta meg. Nemesak maguknak a konferencia tárgyát képező kérdéseknek rendkívül bonyolult, különböző ellentétes érdekeket érintő voltánál fogva, de kizárta ezt maga a *stresai konferenciának hatásköre* is. Stresában tulajdonképpen arról volt szó, hogy egy külön bizottság — ez volt ugyanis a konferencia hivatalos neve — minden politikai vonatkozástól mentesen megállapítsa azokat a javaslatokat, amelyek a közép- és kelet-európai államok talpraállítása érdekében a Népszövetség Európa-bizottsága után a nemzetek szövetsége elé

Károlyi Gyula gróf, a lemondott miniszterelnök.

terjesztendők. Végleges határozatok hozatala már eleve ki volt zárva. De, sajnos, be kell vallanunk, hogy maguk azok a javaslatok, amelyek a stressai tárgyalások eredményeként a Népszövetség Európa-bizottsága elé fognak kerülni, *vajmi szerények*. Ha csak a világgazdasági konferencia döntő fordulót nem hoz az egész világgazdasági válság megoldása, nevezetesen a nyeresztermékek és a minket elsősorban érdeklő mezőgazdasági termékek árának jelentékeny emelése érdekében, akkor bizony ezek a Stressában nehéz tárgyalások után létrejött javaslatok megvalósításuk esetében *is aligha lesznek elegendők a közép- és kelet-európai államok talpraállítására*.

— Mégis igazságtalanság volna a stressai tárgyalásokat eredményteleneknek tekinteni. Két lényeges jelentőségű eredménye van ezeknek a tárgyalásoknak, amelyeknek kihatásaiban nemcsak a közvetlenül érdekelt államok, de Európa és így az egész civilizált világ jövője szempontjából döntő jelentősége lehet. Az egyik az, hogy az összes európai államok gazdasági érdekeinek egymástól függő volta és ennélfogva az európai szolidaritás megteremtésének szükségessége, valamint azt, hogy minden oldalról töreksszenek ennek megvalósítására, *kétségtelenül kiderült a konferencián*. Ez kézzelfogható jelét nyerte abban az egyezménytervezetben, amely a *gabona revolorizációja* érdekében elkészült és amely az európai államoknak, *ha a vonatkozó alapot nem teremti meg, sajnos csak platonikus hitvallása a konferencián résztvevő államoknak a tekintetben, hogy a közép- és kelet-európai államok legfőbb termékeinek, a gabonaneműek értékének fölemelése közös európai érdek*.

— A másik az, hogy a pénzügyi bizottságban lezajlott igen beható, az összes kérdések részleteire kiterjedő vita alkalmat adott arra, *hogy a hitelező államok képviselői sokkal jobban lássák az eladósodott államok helyzetét, mint eddig, meggyőződ-hessenek arról, hogy nem a fizetési készség, hanem a fizetési képesség hiánya az oka azoknak a ki nem kerülhető rendszabályoknak, amelyek látszólag sértik a hitelezők érdekeit, de tényleg azok védelmét is szolgálják*. Tiszta képet nyerhettek a tekintben is, hogy *az adósságok terhének esőkkéntése és másrészt a kiviteli lehetőségek növelése, valamint a mezőgazdasági cikkek árának emelkedése nélkülözhetetlen feltételei annak, hogy az adósok a külföldi hitelezőkkel szemben fennmaradó kötelezettségeinek megfelelhessenek*. A benyomás határozottan az, hogy

megindultunk azon a helyes uton, amely a hitelezőket az eladósodott államok helyzetének helyes felismerésére és ebből az ő érdekükben is szükségképp adódó következtetések levonására fog vezetni.

Terhelő bizonyítékok ellenére is tagad egy rablógyilkos.

Szeptember hó 21-én, *Pesthidegkúton* meggyilkolták Jandák Józsefnek, a *Malom-csárda* tulajdonosának feleségét. Reggel hat órakor Jandák Józsefné Esler Anna cselédlánnyal és annak Mária nevű hugával a csárdában foglalatostkodott, amikor egy kerékpáros, jobblábára sántító, esonkaúju férfi érkezett a csárdába. Enni- és innivalót kért, egy darabig csendesen falatozott, majd hirtelen felugrott, revolvért rántott és ráfogta Jandákra. Az asszony rémületében dermedten állva maradt, a cselédlány azonban kiszaladt az országútra és segítségért kiabált. Közben hallotta, hogy *a csárdában két vagy három revolvértűrés dördült el*, majd pár pillanat múlva kivágódott az ajtó, a sánta férfi kisetett, felkapott a kerékpárra és elhajtott *Solymár* irányában. A közeli szomszédok a sántában *vérző fejjel, holtan találták meg Jandákét*. Üres volt a pénzeszkatetta is, melyben Jandákék pénzüket tartották. A csendőrség és rendőrség nyomban megindította a nyomozást és két nap múlva *Budapesten*, az Endresz György-tér 5. számú ház étkezőjében a személyleírások alapján elfogták *Éder* József óráslégényt, aki ellen a bizonyítékok egész sora szól. Így revolvért találtak nála, kerékpárja van, sántit, az egyik ujja esonka, ujjlenyomata megegyezik a *Malom-csárda* egyik poharán talált ujjlenyomattal, közel száz pengő volt nála, a csárda alkalmazottjai felismerték, felismerte az a solymári iparos is, akinél biciklire gummijára foltot csináltatott, *de mindennek dacára konokul tagadja, hogy ő követte el a rablógyilkosságot*. A gyanúsított óráslégényt kivitték *Pesthidegkútra* és a meggyilkolt asszony nyitott koporsója előtt valóságos tetemrehívást rendeztek vele, de a koporsó előtt is tagadott. *Éder* József, úgy látszik, azt hiszi, hogy konok tagadásával elérni, hogy megenekül a statáriális bíróság elől. Erre azonban nincs semmi reménye, mert a *nyomozó hatóságok előtt tisztán áll, hogy ő a tettes*. A bizonyítékok elegendők arra, hogy *beismerő vallomás nélkül is meginduljon ellene a statáriális eljárás*.

A rendőrség elfogta a „Troickij-gárda” tagjait.

A főkapitányság politikai nyomozó főcsoportja, he-tekig tartó nyomozás után, *újabb veszedelmes kommunista szervezkedést leplezett le*. A szervezkedés Pestszent-erzsébetről indult ki és szálai behálózták a pestkörnyéki községeket. A *Hetényi Imre* főkapitány-helyettes vezetése alatt álló főcsoport állandóan éber figyelemmel kíséri a szélsőséges mozgalmakat és megtudta, hogy *Csepelen*, a Klostermayer-utca 34. számú házban titkos kommunista nyomda működik. Itt állították elő az *Osztályharc* című röpiratot, amelynek terjesztését jól szervezett gárda végezte. A rendőrség a további nyomozás során megállapította, hogy Pestszent-erzsébeten kommunista társaság alakult, amely a *Troickij-gárda* nevet vette fel. Ezeknek a *Kommunisták Magyarországi Pártja* nem volt elég szélsőséges és még inkább baloldali irányba akarták terelni a mozgalmat. A gárda tagjai *gummibotokat* szereztek és terrorista cselekményekre készültek. Céljuk az volt, hogy

! NE PRÓBÁLKOZZON !

42 év óta bebizonyosodott, hogy minden létező

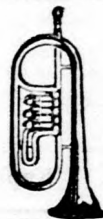
hangszert, gramofont, harmonikát

legjobban, legolcsóbban, legnagyobb választékban

Reményi Mihály

nagy magyar hangszertelepén, Budapest, VI/29, Király-utca 58-61. vásárolhat.

Kérjen árjegyzéket arról a hangszerről, amit kíván. Díjmentesen küldöm.

megjelennek a szociáldemokrata gyűléseken, lármát csapnak, zavart keltenek, botrányokat okoznak, amivel magukra terelik Moszkva figyelmét és igyekeznek elérni, hogy a KMP vezetését Moszkva rájuk bizza.

Mikor már elegendő bizonyították a rendőrség kezén, rajtaütöttek a társaságon. Egymásután fogták el a Trockij-gárda tagjait. Rendőrökre került Pírók János 23 éves szabósegéd, Csepi István 20 éves munkás, Pílis János 28 éves napszámos, Pílis György borbély és Pílis Mihály cipészsegéd. Ugyancsak elfogták a detektívek Píck Ferenc 29 éves bádógost és Kempler József 28 éves könyvkötőt. Részes volt a mozgalomnak Hoffmann Ottóné, született Sommer Teréz, egy lakatossegéd 22 éves felesége, aki kommunista bűncelekmények miatt már büntetve volt. A nyolc kommunistát előállították a főkapitányságra és kihallgatásuk után átadták őket a rendőrség büntetői osztályának. A detektívek a Klostermayer-utcai házban megtalálták a nyomdai felszerelést, egy másik helyen pedig lefoglalták a Trockij-gárda gummibotjait.

Schandl Károly dr. a vidéki kisiparosság érdekeiért.

Ismeretes, hogy a súlyos gazdasági viszonyokkal küzdő kisiparosság helyzetét ma lényegesen megnehezítik a társadalombiztosítási terhek s épen ezért a kisiparosság már hónapok óta sürgeti az Országos Társadalombiztosító Intézetnél a terhek megfelelő csökkentését. A kérdéssel, annak fontosságára való tekintettel, az elmúlt napokban foglalkozott a 33-as országos bizottság is s e vitában fölszólt Schandl Károly dr., a deveseri kerület országgyűlési képviselője, aki a kisiparosság társadalombiztosítási terheinek csökkentését sürgette s elismeréssel adózott a belügyminiszternek, aki kiméleti rendeletével nagy megértésről tett tanuságot. Rámutatott Schandl Károly dr. arra is, hogy az élet bebizonyította azt, hogy szociális biztosításunk ezidőszertig túlméretezett s épen ezért intézményes védelmet kért a kisiparosság számára.

Schandl Károly dr.-nak ez a felszólalása nagy örömet és megnyugvást keltett az érdekelt kisiparosok körében, kiknek egyik országos intézménye, az Ipartestületek Országos Szövetsége, az alábbi levelet intézte Schandl Károly dr.-hoz:

„Méltóságos Urunk! A napilapokból lelkes örömmel vettünk tudomást arról az értékes és valóban szakzerű, a helyzetet kellőképpen ismerő és a következményeit mérlegelő felszólalásról, amelyet Méltóságod a 33-as országos bizottságban tett, amikor az OTI ügyét és az aggkori biztosításnak a katasztrofális helyzetben lévő kézműves iparosságra szinte elviselhetetlen voltát feltárta. Ez a felszólalás ebben az előkelő testületben nem hangozhatik el nyom nélkül, sőt reméljük, hogy a magyar kézművesiparosság egész egyetemére üdvös eredményű lesz. Amikor tehát a Méltóságod felszólalásában megnyilatkozó messzemenő jóindulatért és igazán kiemelkedő támogatásért őszinte köszönetet mondunk, egyben arra kérjük, kegyeskedjék ezt a megértést és támogatást a magyar kézművesiparosság hazafias és értékes társadalmának minden jövő problémája számára is megtartani.“

A belügyminiszter egyébként Schandl Károly dr. felszólalására válaszul, kilátásba helyezte, hogy az OTI reformjánál a felvetett gondolatokat feltétlenül tekintetbe fogja venni.

„Baromfitömő-készülék“

8 éves multja és több ezer elismerő levele igazolja tökéletességét, mert egy perc alatt tömhet vele libát és a fülladás ki van zárva. Olesó! Kérjen árjegyzéket.

Cím: **KUGLER SÁNDOR, MAKÓ.**

Három munkás halála mérges kátránygázoktól.

Kőbányán, az Imperiál vegyészeti gyár Szlávy-utcai telepén szeptember hó 20-án hármas halálos szerencsétlenség történt.

A gyártelep kátránydesztilláló kazánja tisztogatás alatt áll. Két nappal ezelőtt megszüntették a kazán üzemét és azóta szellőztetik. Baranyi Sándor napszámos reggel bement a kazánba, hogy a falat megtisztítsa. A kazán előtt dolgozott két kőművesnapszámos, Groszheibl Mátyás és Hirschl Pál. A két kőműves nem sokkal azután, hogy Baranyi bement a kazánba, elhaló segítségkiáltást hallott: Baranyi a kátránygázoktól rosszul lett és segítséget kiáltott. Groszheibl és Hirschl habozás nélkül segítségére siettek. Bementek a kazánba, ahol azonban ők is rosszul lettek és összeestek. Kisvártatva arra haladt egy fűtő, benézett a kazánba és ott látta a három elalélt embert. Fellármázta a gyárat és az irodából mentőkért és tüzoltókért telefonált. A tüzoltók a gyár munkásai-val együtt bementek a kazánba, ahol már hoitan találták Groszheiblt és Hirschl-t, akik munkástársukon akartak segíteni. Baranyi Sándor még élt. A mentők autóra tették és elindultak vele a Rókus-kórház felé, de utközben a mentőautóban meghalt.

A vizsgálat első adatai szerint tömitetlenség állhatott be a csövezetekben és ez okozta a szerencsétlenséget. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított, hogy megállapítsa a szerencsétlenség pontos okát és azt, hogy terhel-e valakit felelősség a hármas halálos katasztrófa miatt.

A szamoszegi faluszövetségi fiók ülése.

Szeptember hó 17-én, vasárnap, tartotta meg ülését a szamoszegi fiókegyesület, melyen a központ képviselőjében Wieser Béla fogalmazó jelent meg. Vitéz Filep Endre elnök nyitotta meg a gyűlést és elmondotta, hogy milyen nehéz helyzetben vannak ez évben a szamoszegi gazdák. A rozsa és az aszály óriási károkat okozott a kalászosokban, burgonya a nagy szárazság miatt alig termett, egyedül a kukoricában van reményük, mely igen szépnek mutatkozik. Sajnos, ennek sincsen ára, úgy hogy a gazdák azt határozták el, hogy ez évben erőteljesebben fognak sertéseket hizlalni, hogy így mégis jobb áron értékesíthessék a kukoricát. A sertéshizlalásnak óriási veszedelme az évente beköszöntő sertésvész, mely

Hindenburg elnök,

a berlini Friedrichstrasse-i pályaudvarról elindul a német-országi hadgyakorlatokra.

a hizott állománynak igen jelentős részét elpusztítja. Ez ellen védekezni kell, mert a sertésvész és egyéb betegségek a gazdára nézve olyan nagy veszedelmet jelentenek, mely sok esetben volt okozója és megindítója a tönkremenetelnek.

Wieser Béla fogalmazó ismertette ezután az általános gazdasági helyzetet, majd reátért az *állatbiztosítás kérdésére*. Statisztikai adatokkal igazolta, hogy mennyire fontos ez a kérdés és örömmel állapította meg, hogy a szamoszegi gazdák igyekeznek okoszerű állatbiztosítással a veszedelem ellen védekezni. Előadása után az értekezlet egyhangulag kimondotta, hogy a *szamoszegi fiókszövetség közreműködésével oldják meg az állatbiztosítást*.

Berki Gyula politikai beszéde Somogyszobon.

Berki Gyula, a nagyatádi kerület képviselője, vasárnap, szeptember hó 25-én Somogyszobon beszámolót mondott, amelyben a kormányválsággal és a politikai helyzet várható alakulásával kapcsolatban a következő kijelentéseket tette:

— Nekem csak olyan kormányfőrfi lehet vezetőm — ugymond — aki nemcsak tehetséges és fegyelmezett, de aki cselekvésre képes, tisztakezü és kompromisszumokkal nem áldozza fel a nemzet meglévő érdekeit. Berki Gyula ezután előterjesztette az Egységspárt gazdasági és szociális programját, illetve kívánságait:

1. Kamatleszállítás $4\frac{1}{2}$, maximum 5 százalékra. 2. A termelés és értékesítés átszervezése. 3. Kártalanítási alap teremtése a gazdaadósságok rendezés céljából. Az adósságrendezésnek az üzleti adósságokra is ki kell terjedni. Egész hitelszervezetünket össze kell vonni és a fényűző bankrezsikét a minimumra kell csökkenteni. 4. Gyökeres adóreform, a közigazgatás átszervezése. 5. Munkaalkalmak teremtése, az eladósodott nagybirtokokon megfelelő telepítés és belső kölcsön segítségével. 6. Utak, ivóvízkutak stb. létesítésével közmunkák teremtése. 7. A fizetési eszközök szaporítása olyformán, hogy az pénzünk belső értékét ne veszélyeztesse, tehát infláció kizárásával. 8. A közszükségleti cikkek árának leszállítása.

Berki Gyula ezután rámutatott arra hogy majdnem egy éve folyik egy politikai harc az Egységspárt megbontásáért. Azonban ez a párt nem hagyja magát megtéveszteni.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

Újra megkezdődött a leszerelési értekezlet. Szeptember hó 19-én ült össze ismét Genfben a *leszerelési értekezlet*. Az elnök, Henderson ismertette a német külügyminiszter levelét, melyben bejelentette, hogy távolmarad az értekezlettől. Litvinov orosz népbiztos sajnálkozásának adott kifejezést Németország távolmaradása miatt. Az értekezlet ülésai tovább folynak és a résztvevők azt várják, hogy Németország visszatér az értekezletre. Állítólag Simon angol külügyminiszter közvetít a franciák és németek között.

Korányi Frigyes báró Genfben. A *Nemzetek Szövetségének pénzügyi bizottsága* Genfben meghallgatta Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter tájékoztatását a magyar pénzügyi és gazdasági helyzetről. Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter ismertette továbbá a külföldi hitelezőkkel szemben fennálló mai helyzetet. A pénzügyi bizottság formális határozatot nem hozott, elvben azonban a magyar kormány eddigi pénzügyi és költségvetési politikáját helyeselte, s egyúttal azt a kívánságát fejezte ki, hogy a kormány továbbra is kövessen el minden lehetőt a költségvetési egyensúly fenntartására. A bizottság elismerte, hogy teljes és tartós sanálás csak akkor várható, ha egész Európában megjavul a helyzet.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Elkészült a nemzetközi agrárkongresszus programja.

A budapesti nemzetközi agrárkongresszus végrehajtó bizottsága Schandl Károly dr. elnöklésével legutóbbi ülést tartott, amelyen az elnök beszámolt arról, hogy a *Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottság* lausannei konferenciája élénk helyesléssel vette tudomásul a budapesti nemzetközi agrárkongresszus programtervezetét. Különösen tetszett a budapesti nemzetközi agrárkongresszus tárgysorozata. A végrehajtó bizottság ülésén több olyan témával bővítették ki ezt a programtervezetet, ami a nemzetközi agrárkongresszus delegátusait feltétlenül érdekli. A mos már végleges programot megküldik a *Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet* párisi központjának, amely azt októberi ülésén véglegesen letárgyalja.

Uj sorsjáték uj reménység!

Nők, férfiak

Szegények — gazdagok

Fiatalok — öregek

Földbirtokosok

Gazdák

Kereskedők

Iparosok

Ügyvédek

Orvosok

Mérnökök

Írók, művészek

Tisztviselők

Hivatalnokok

Alkalmazottak

Ügynökök

Munkások stb.

tehát mindenki tudja, hogy a m. kir. osztálysorsjátéknak igen nagy fontossága van az ország gazdasági életében és páratlan alkalmat nyújt arra, hogy bárki gyorsan meggazdagodhasson, hogy nyerjen egy nagy nyeresémet.

Nyerni azonban csak az nyerhet, akinek sorsjegye van!

A szerencse mindenki számára, foglalkozásra, nemre, korra, rangra, vagyona való tekintet nélkül — nyitva áll.

Most itt az alkalom! Október 20-án kezdődik az új sorsjáték. Vegyen vagy rendeljen sorsjegyet bármelyik főárusítónál a hivatalos árakon: nyolcad 3 pengő, negyed 6 pengő, fél 12 pengő, egész 24 pengő osztályonként.

Mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye!

A szerencsét is keresni kell! Reménység és kitartás a fő!

Augusztusban 400.000 pengővel több volt a kivitelünk, mint a behozatal.

Külkereskedelmi forgalmunk augusztus hónapban valamivel a júliusi forgalom fölé emelkedett és az értékszámítások szerint 400.000 pengő kiviteli többlettel zárult. A behozatal értéke 25.2 millió pengőt tett, a múltévi 36.8 millió pengővel szemben. Különösen nagymértékben csökkent a kőszén, a gyapjuszövet, a nyers- és megmunkált fa, a pamutszövet, a gépek és készülékek, továbbá a pamutfonál és a villamosgépek és készülékek behozatala. Emelkedést mutat néhány kisebb tétel mellett a nyersdohány-import. A kivitel értéke 25.6 millió pengő volt, szemben az előző évi augusztus havi 46.8 millió pengővel. Néhány jelentéktlenebb tétel kismérvű emelkedésén kívül általában visszaesésről kell beszámolnunk. Ez különösen számottevő volt a *szarvasmarha, a friss gyümölcs, a baromfi, a sertés*, továbbá a vas-félgyártmányok és a kikészített prémibőr tételénél. Az idei augusztus havi mérleg tehát 400.000 pengő aktívummal zárult. Az év első nyolc hónapja alatt a behozatal összesen 218.1 millió pengőnyi értéket képviselt, a kivitel ezzel szemben 200.2 millió értéket ért el és így az év első kétharmadának kereskedelmi hiánya 17.9 millió pengőre rug.

A Tejtermelők Budapesti Szövetségének alakuló közgyűlése.

A 63772/1932. sz. földművelésügyi miniszteri rendelettel létesített *Tejtermelők Budapesti Szövetsége* alakuló közgyűlést október hó 12. napján (szerdán) délelőtt 1/2 órákor fogja megtartani az OMGE székházának nagytermében (Budapest, IX., Köztelek-utca 8. sz., II. emelet) a következő tárgysorozattal:

1. A megalakulás iránt intézkedő 63772/1932. számú F. M. rendelet bemutatása.
2. Választmányi tagok választása.
3. Számvizsgáló bizottság választása.
4. Az Országos Tejgazdasági Bizottságba két tag jelölése.
5. Költségvetés előterjesztése.

A közgyűlésre szóló meghívókat a szövetség elnöksége szétküldötte a hét folyamán mindazoknak a tejtermelőnek, akik a rendelkezésre álló adatok szerint Budapestre és környékére tejet szállítanak. A meghívóval együtt elküldötte a közgyűlésen való képviseltetéshez kitöltendő meghatalmazást és a megfelelő tájékoztatást. Eszerint legkésőbb a közgyűlés előtt 10 nappal, vagyis október hó 2. napjáig írásban közölni kell a szövetség irodájával (Budapest, IX., Köztelek-u. 8. sz.), hogy a közgyűlésen az egyes tejtermelők képviselőiben ki fog megjelenni, mert ezen az alapszabályok értelmében csak 10 nappal előbb igazolt meghatalmazottak vehetnek részt. Képviselővel csak a Budapesti Szövetség kötelekékbe tartozó tejtermelőt lehet megbízni, legfeljebb öt szavazat erejéig. Ha valaki szavazatát saját jogán kívánja gyakorolni, akkor is a meghatalmazást ki kell tölteni és előre be kell küldeni. Az alapszabályok értelmében a közgyűlésen csak a napirendre kitűzött kérdések tárgyalhatók, ezért az elnökség kéri, hogy az esetleges panaszokat, kívánásokat és javaslatokat a tagok küldjék be írásban, hogy a megválasztandó igazgató-választmány ezeket mielőbb tárgyalás alá vehesse. A szövetség elnöksége kéri, hogy mindazok, akik Budapestre vagy környékére tejet szállítanak és így a rendelet értelmében a szövetségnek automatikusan tagjaivá váltak, a közgyűlésre meghívót pedig nem kaptak, ezt a szövetség irodájával (Budapest, IX., Köztelek-u. 8.) mielőbb közöljék a meghívó pótló megküldetése érdekében.

A gyöngyösi szőlősgazdák a jobb boráráért.

A Gyöngyösi Földműves Gazdakör bekapcsolódik abba az országos mozgalomba, melynek célja minden szőlősgazdát meggyőzni arról, hogy *borszöveget tiz filléren alul, vagy újborn tizenegy filléren alul senki se adjon el, sőt a jobb minőségért ennél is magasabb árat kérjen*. Nagy igyekezettel karolta fel ezt a mozgalmat a Gyöngyösi Gazdakör: tanácsadó irodát nyitott és hordónyílvántartást szervezett. A hordónyílvántartás esetleges kényszerreladások megakadályozására a nagyobb gazdák bérbe adják üres hordóikat, sőt a gazdakör még ingyen kölcsönhordókról is gondoskodik a kisebb gazdák számára.

Az osztálysorsjáték szeptember hó 19-én megtartott zárulásán a 200.000 pengős főnyereményt a Belvárosi Váltóútlejt Rt. (Budapest, VI., Teréz-körút 37.) négy szerencsés vevője (vidéki kisgazdák) nyerte a 14925 számú sorsjeggyel.

A marokkói szultán fia Párisban.

A hároméves trónörökös a legújabbban felkapott „yo-yo” nevű játékkal szórakozik.

Értekezlet a gabonacséplés ellenőrzéséről.

Kencz Béla kereskedelemügyi miniszter júliusban küldte meg érdekelt köröknek a *gabona cséplésének ellenőrzéséről szóló törvénytervezet* s annak megbeszélése céljából szeptember 21-én értekezletet hívott össze. Az értekezleten beható tanácskozás után az az egyöntetű álláspont alakult ki, hogy a *gabona cséplésének ellenőrzését csak a bérescséplést végzőkre kell kötelezővé tenni*, a saját gabonájukat saját cséplőgépekkel cséplő földbirtokosokat és gazdákat a cséplés ellenőrzése alól teljesen mentesíteni kell. Ugyancsak egyöntetű álláspontot foglalt el az értekezlet abban a kérdésben is, hogy a cséplési szemvesztés megállapításának módozatait gyakorlati szakférfiak bevonásával már most meg kell állapítani, hogy ehhez képest a törvénytervezet megfelelő módon kiegészíthető legyen. Ebből a célból az értekezlet a maga kebeléből külön bizottságot állított össze. Megnyugvással tudomásul vette az értekezlet azt is, hogy a kereskedelemügyi miniszter a kérdést olyképpen kívánja megoldani, hogy a *gabona-bérescséplésből a gazdákra semmiféle hátránya és semmiféle költség vagy megterhelés ne származzék s maga a cséplés munkája se szenvedjen az ellenőrzés miatt fennakadást*.

Énekes István olimpiai bajnok ünneplése. Szeptember hó 20-án, délután 4 órákor, a bécsi gyorsvonaton hazaérkezett olimpiai boxolóink, *Énekes István, Szigeti Lajos és Kubinyi Frigyes*. Az Országos Testnevelési Tanács, valamint a magyar vasutas társadalom és a Magyar Ökölvívó Szövetség nagyszabású fogadtatási ünnepséget készített elő *Énekes István olimpiai bajnok* számára. A zászlódiszbe öltözött pályaudvar érkezési oldalán többezer főnyi közönség várakozott. *Énekes* két társával és *Kankovszky Arturral* a bécsi gyorsvonat utolsó kocsiában érkezett a pályaudvarra, ahol az egybegyűltek lelkes éljenzése közepette szállt le a kocsiából, karján babékoszorúkkal és virágokkal. A hozzátartozók és családtagok üdvözlése után a vasutasok és leventék sorfala között vonultak ki a boxolók a diszszátorba, ahol *Muzsa Gyula* felsőházi tag üdvözölte őket. Vitéz *Kalándy Imre* altábornagy a Magyar Ökölvívó Szövetség elismerését tolmácsolta. *Lázár László dr.*, a Vasutas Sportliga elnöke, a magyar vasutas-társadalom nevében, *Winnhardt Ágoston dr.*, VI. kerületi előjáróhelyettes pedig *Énekes* szűkebb hazájának, a Terézvárosnak nevében üdvözölte az olimpiai bajnokot, mint a VI. kerület leventéjét. *Énekes* és társai meghatóan hallgatták az üdvözléseket, majd *Énekes István* a mikrofon elé lépett, hogy köszönetet mondjon az ünneplésért. Majd a boxolók helyet foglaltak a virággal díszített autókban és a Rákóczi-utól hangjai mellett, a keleti pályaudvarról a Rákóczi-uton a *Hősök emlékéhez* hajtottak, ahol *Énekes István* elhelyezte az olimpiai ökölvívók koszorúját.

Kihalt reménysége...

*Kihalt reménysége ifju életemnek,
Letépett rózsája első szerelmemnek,
Miért hagytál itten, egyedül, magamra,
Életem egének lehullott csillaga?*

*Nékiüled nekem is mit ér ez az élet?
Minden boldogságom sirba hervadt véled.
Mindennel régezttem, nem érdekel semmi,
Csak egy: a síroddhoz minden nap kimenni.*

*Szomorú fűzfának hervadozó lombja,
Gyöngyharmatot hullajt virágos sírodra:
Szemből is ilyen gyöngyharmat hull rája,
Azóta én vagyok a falu árva.*

Irta: MARICS Ferenc (Mihály).

Leleplezték Simonyi öbester emléktábláját. Nagykálló közönsége Simonyi öbester halálának századik évfordulóját az elmúlt héten ünnepelte emléktábla leleplezéssel. Az ünnepségen József királyi herceg képviselőjében Szurmay Sándor tábornok, a Mária Terézia-rend képviselőjében Lukács Géza altábornagy, a honvédelmi miniszter és a honvédség képviselőjében Sípóss Árpád altábornagy jelent meg, ott volt még a többiek között Ferenczy Tibor budapesti főkapitány és Kállay Miklós volt államtitkár is. Az ünnepség a magyar Hírszék egy emléktáblájával kezdődött, majd Kállay Miklós mondott megnyitóbeszédet. Ezután Décsán Benő tábornok ismertette Simonyi öbester életét és Ambrózy Pál százados pedig a magyar huszárságról emlékezett meg. Az emléktáblát Lénárt István főjegyző vette át megőrzésre.

Az Alföldi Bizottság szentesi gyűlése. Szentes városának nagy napja volt vasárnap, szeptember hó 28-án. Az Országos Alföldi Bizottság tartotta vándorgyűlését. Délelőtt 11 órakor nyitotta meg az Országos Alföldi Bizottság ülését Farkas Béla dr. főispán a vármegyeház nagytérképében. Ezután Klebelsberg Kunó gróf az Országos Alföldi Bizottság célkitűzéseit ismertette. Az Alföldnek két nagy kérdése van, — mondotta a többi között — a búza és a víz. Mindkettőre teljes figyelmet kell fordítani. Ezután Bud János dr. volt miniszter szólalt fel és a tizenegy pontból álló határozati javaslatot ismertette, amelynek lényege az, hogy az Alföldi Bizottság kéri a kormányt, hasson oda teljes erővel, hogy olyan megállapodások jöjjenek létre, amelyek a magyar szemtermet, elsősorban a bafafeltesleg elhelyezését biztosítják. Biztosítani kell nagyobb mennyiségű tengeri elhelyezését is. Lázár Andor, az OTT elnöke, Szentes város képviselője, az alföldi problémák megoldásának nagy fontosságára mutatott rá. Sajó Elemér miniszteri tanácsos az Alföld vízügyi problémáiról tartott előadást. Csergő Károly dr. alispán a Duna—Tisza-csatorna jelentőségéről, mint víziutról tartott előadást. Krüger Aladár hangsúlyozta, hogy a Duna—Tisza-csatorna megépítése valóságos létérdeke negyven ezer kubikos-családnak. Schandl Károly szintén a csatorna megépítése mellett foglalt állást, majd Széchenyi Károly gróf a Duna—Tisza-csatorna kérdésével szorosan összefüggésben a Körösök hajózhatóságának tételének fontosságára mutatott rá. Ezután megalakították a helyi bizottságot, majd Klebelsberg Kunó gróf zárószavaival véget ért a nagygyűlés.

Borzalmas katasztrófa egy újfajta autóval. Szeptember hó 24-én, szombaton délben megdöbbentő katasztrófa történt a fővárosban, a régi kiskiráksi gyakorlóterén, ahol Asbóth Oszkár mérnök találmányával, a gépcsavaros autóval kísérleteztek és az autó összetört. Az autó három utasa közül a légszűrő kettőnek, név szerint Vigh Mihálynak és Hegyesi Győzőnek fejét valószínűleg megszebesült. A szörnyű szerencsétlenségnek tanuja volt a feltaláló is, aki egy francia mérnök társaságában nézte végig az autó próbautját. A rendőrség megindította a vizsgálatot annak felderítésére, hogy a két emberéletért kit terhel a felelősség.

Szerecsányi György halála. Magyarország régebbi politikai életének egy közismert és jellegzetes szereplője, Szerecsányi György fejezte be életét 56 éves korában. Szerecsányi két éve megbetegedett trombozissal és akkor hónapokig fektült betegesen. Meggyógyult és a súlyos bajnak csak annyi nyoma maradt, hogy az egyik lábát nehezen használta. Három héttel ezelőtt újból megbetegedett influenzában. A betegség kezdetben könnyű lefolyásnak ígérkezett, de azután tüdőgyulladás, majd kashártagyulladás lépett föl, végül pedig egy vérrög leszakadásával ismét trombozisa támadt. Mivel sürgős operáció vált szükségessé, be szállították a Szent István-kórházba, ahol műtétet hajtottak rajta végre. Ez ugyan jól sikerült, a nagybeteg állapota az esti órákban mégis válságosra fordult és éjszaka beállott az agónia, amely ma reggelig tartott. Szerecsányi György, mint néppárti képviselő, a háború előtt és alatt sokat szerepelt tagja volt a parlamentnek, ahová a háború után is visszakérült, mint nemzetgyűlési képviselő. A háború végén Pozsony megyének volt kormánybiztos-főispánja. A proletárdiktatúra alatt ellenforradalmi tevékenységet fejtett ki. Az első nemzetgyűlésnek alelnöke és az Ébredő Magyarok Egyesületének elnöke volt. A második nemzetgyűlésbe már nem került be és azóta visszavonult a politikai élettől.

Ujra megnyit az értéktőzsde. Tizenegy hónap múltán szeptember hó 20-án újra megnyit a budapesti értéktőzsde, melyet tavaly a bankzárlat idején bezártak. Az ipari értékek árfolyamai általában véve a tavalyi szint körül mozogtak. A bankpapirokat egyelőre nem jegyzik. A hivatalosan jegyzett 18 részvény a következő: Beocsini Köszén, Bauxit, Délcukor, Magyar Cukor, Izzó, Gummi, Fegyver, Ganz, Rima, Nova, Tröszt, Salgó, Urikányi, Nemzeti Bank, Nasici, Felten és Vasutforgalmi.

Egy sajjóháboni legény agyonlőtt egy esendőrt. Az elmúlt hét egyik éjszakáján Sajóhábon községben a szeszfőzde körül tartózkodó egyének mellett elhaladva, a csendőrzárőr egyik tagja, Pap Arzén esendőrtiszthelyettes igazoltatni akarta Váradi Imre huszonhat éves, lopásokkal gyanúsított legényt. Váradi Imre a csendőr kezéből kiragadta a szuronyos puskát és azzal az egyik mellkútcaiba roham. Pap Arzén utánaszaladt és rákiáltott, hogy adja vissza a fegyvert. Váradi erre hirtelen visszafordult és szuronyal átütötte Pap Arzén oldalát. A szuronyal egyidőben lövés dördült el, s a golyó a csendőrtiszthelyettes testébe fúródott. Pap Arzén összerogyott, s mire a csendőrzárőr másik tagja a helyszínre sietett, Váradi a puskát eldobva menekült. Pap Arzén tiszthelyettes életveszélyes állapotban a miskolci helyőrségi kórházba szállították. Vasárnap reggel önként jelentkezett a gyilkos a miskolci ügyészségen. Váradi stábiális bíróság elé állítják.

Öngyilkos lett egy leány, mert félt az orvosi vizsgálatól. Frank Irén huszéves leány, aki mint Tóth Imre gazdálkodó nevelt leánya a királyhalmi tanyán élt, az elmúlt hét egyik napján Kissor és Királyhalmi között a gazdasági vasut egyik teljes sebességgel haladó vonata elé vetette magát. Mire a mozdonyvezető meg tudta állítani a vonatot, a vonat kerekei nagy távolságon magukkal vontatták és mintegy nyolcra darabra szeltek. Többől lementszett feje messzire elgurult a töltés melletti árokba. A hatósági nyomozás megállapította, hogy a leányt nevelőanyja be akarta hozni Szegedre orvosi vizsgálatra. A leány féltelmében elfutott a tanyáról és öngyilkosságát követett el.

Agyonlotta magát egy gázoló soffőr. Korfanty, ismert lengyel politikus személyautomobilja Kattowitz város határában elütötte egy jégárus kordéját. A jégárus azonnal meghalt, az autó az összeütközés erejétől az országúti árokba fordult. A soffőr, aki az összeütközést előidézte, agyonlotta magát.

Sósavval leöntötte látogatóját és leugrott az emeletről. Szép Imre 21 éves vasutas látogatóban járt Boldos Erzsébet 20 éves szobalánynál a fővárosi, Lipót-körút 10. számú házában. A látogatás során összevesztek és a leány sósavval leöntötte Szép Imrét, akit a maró folyadék összeégetett. Boldos Erzsébet a merénylet után leugrott az első emeletről és súlyosan megszebesült.

Kis malac — csecsemőruhában. Az osztrák csempészeknek igen keresett cikke a malac, mert a 3—4 pengős malacokat Ausztriában 10—20 schillingért tudják értékesíteni. Eredeti módon játszik ki az osztrák csempészek pénzügyőreiket. Alkohollal leitatják a malacot s azután a mély álomba merített állatot bepölyézzék, a fejére főkötőt tesznek, s mint csecsemőt álben viszik át a vonaton, vagy akár a legforgalmasabb úton.

Mecsek alján, Baranyában...

Mecsek alján, Baranyában,
Nyílnak a virágok,
Baranyai szép leányok
Szedik a virágot.

Egy csokorba összeszedve
A legények adják,
Minden legény kalapjában
Van egy csokor virág.

Messze vagyok én tőletek,
Nekem nem szed senki se virágot,
Baranyai szép leányok, jaj de sokat
Gondolok ti rátok.

Odahaza mindig virág
Volt a kalapomba,
Aranyos, szép, kis kezeskék
Szedték egy csokorba.

Rég volt mikor én eljöttem,
Őszi rózsák nyíltak,
Kalapomba még mindig van
Egy etheradt baranyai rózsá.

Baranyai szép leányok,
Szedjétek csak a sok szép virágot!
Meggjön az ősz,
Vissza megyek újra ti hozzátok.

Irtó: SZÜCS JÁNOS (Örkény).

József királyi herceg szerencsés kimenetelű autóbalesete.

Szeptember hó 24-én este szerencsésvégű autóbaleset érte József királyi herceget. A királyi herceg este nyolc óra tájban vidéki birtokáról autón Budapest felé tartott. Nem messze Budapest határától a sötét országúton a királyi herceg autója összeütközött egy lőfogatu kocsiával, amelynek gazdája szintén Budapest felé hajtott. Az összeütközés következtében a gépkocsi sárhányója megrongálódott és ugyanezeken megrongálódott a lovaskocsi is. József királyi hercegnek semmi baja nem történt. A soffőr és a lovaskocsi gazdája is sértetlen maradt. A királyi herceg autója néhány percig tartó vesztegelés után tovább folytatta útját Budapest felé. A balesetet valószínűen a lőfogatu-kocsi gazdájának vigyázatlansága idézte elő, mert nem tett lámpát a kocsijára, amely így majdnem világitó jelzés nélkül haladt az országúton.

A legjobb életelixir a víz, mondja a kopláló Gandhi. Gandhit az éhségstrájk megkezdése után börtöncellájában újságírók keresték fel. A mahatma kijelentette az újságíróknak, hogy nem akar részvétet kelteni maga iránt. *Néhány nap múlva, — mondotta — értelmetlen dolog lesz könyvezni. A táplálék utáni vágy el fog múlni és mélyen el fogok merülni gondolatimba. Eltűnik majd minden érdeklődés a külvilág iránt. Egygylet azzal az üggyel, amelynek érdekében küzdök. Emberföltéti erőfeszítéseket fogok tenni azonban, hogy életben maradjak, mert épp annyira vágyom tovább élni, mint bármely más ember. Nincs jobb életelixir, mint a víz és vizet fogok inni, hogy erősítem reményemet, míg föl nem támad az angol kormány és a hinduk tekkismerete.*

Morajlik a föld a hortobágyi esárda alatt. A hortobágyi esárdát Debrecen város vezetősége jó ivóvízzel akarta ellátni és ezért a nyár elején mélyforrású kut furását kezdte meg. A kútból körülbelül három-négy héttel ezelőtt már földgáz tört fel, ezért a munkába bekapcsolódott a nagyalföldi bányászati kutatókirendeltség, amely hozzáfogott a földgáz szakszerű feltárásához. Szeptember hó 24-én délután a furólyukból a gáz hatalmas erupcióval tört fel. A száraz metángáz körülbelül 50 vaagon homokot és iszapos földet dobott fel mintegy harminc méter magasságra. Az erupció következtében a furólyuk pillanatnyilag eltömődött, a kutatókirendeltség munkásai azonban, Faller Gusztáv főmérnök vezetésével, a furólyuk szabaddátételén dolgoznak. A hortobágyi esárda mellett a föld még mindig morajlik és különösen a furólyuk környékén földrengésszerű robaj hallatszik.

Mátéfy László gazdasági főtanácsos tragikus halála. Szentesen, Csongrád vármegye törvényhatóságának kisgyűlésén szeptember hó 23-án délelőtt tragikus haláleset történt. Az adózásról folyt a vita, amelyben részt vett Mátéfy László gazdasági főtanácsos is. A pénzügyigazgatótól méltányos elbánást kért az adózók számára, amikor *hirtelen rosszul lett és hanyattvágódott.* Az ülésen jelenlévő Csák Béla dr. vármegyei tisztifőorvos első segélyben akarta részesíteni, de Mátéfy László akkorra már meghalt. Az elnöklő Farkas Béla főispán azonnal felfüggesztette a kisgyűlés ülést. Agyvérzés okozta Mátéfy hirtelen halálát. Mátéfy László díszelnöke volt a vármegyei gazdasági egyesületnek, tagja a vármegyei törvényhatósági bizottságnak, a városi közgyűlésnek. 1922-ben nevezte ki a Körmányzó Ur gazd. főtanácsossá, 1930-ban, majd 1931-ben Csongrád vármegye felsőházi póttágjává választotta meg. Hatvanhét éves volt. Az *elhunytban Szabó Sándor dr., volt országgyűlési képviselő apását gyászolja.*

Mikszáth főispán a miskolci téli inségakcióról. Miskolc város közigazgatási bizottsága szeptember hó 19-én Mikszáth Kálmán dr. főispán elnöklésével ülést tartott. Az ülés elején a főispán kifejtette a téli inségakció programját. Rámutatott arra, hogy a város fölterjesztése az inségadó átengedéséről illetékes kezekben van. *Ugyanakkor ő már saját hatáskörében megindította a gyűjtést és azonkívül 80.000 pengő államszegélyt sikerült kiosztásolni.* A tél folyamán fokozott mértékben kívánja keresztülvinni azt, hogy *segély csak munka ellenében legyen megállapítható, ott ahol a munkaképesség nem vész.*

A nyerskoszt és nyerstáplálkozás mint természetes gyógytényező. Mindinkább nyilvánvalóbbá válik napjainkban, hogy az egészséges életmód és modern higiénia egészen más követelményeket állít fel a modern ember életmódjával szemben mint volt az akárcsak tíz évvel ezelőtt is. Mindenekelőtt táplálkozásunk megváltozott az életről való átalakulásokon, miután azon feltevést, hogy az étel élektézisének (főzés, sütés, párolás, stb.) a tápláló érték legnagyobb része veszendőbe megy, míg a tápanyagok nyersállapotban történő fogyasztásánál a tápláló vitaminokat a legcentráltabb állapotban élvezhetjük, ma már tudományos kutatások eredményei igazolják (főzelékek, gyümölcsök, olajos magvak, dió,ogyoró, stb.) Természetes állapotuk élvezeténél tulajdonképpen napfényt és egészséget eszünk. Bucsányi Gyula dr., ismert budapesti főorvos most megjelenik kis munkája a természetes gyógymódok és természetes táplálkozás kérdésének legismertebb szakembere teszi a kérdést mindenki számára hozzáférhetővé. Könyvének jelentőségét nagyban emeli azon körülmény, hogy a munka egy szakácskönyvet is tartalmaz, mely számtalan változatos és izeletes recepttel hódít barátokat a nyerskudának. A munka Novák Rudolf és Társa tudományos könyvkiadó vállalat ismert izléses kiadásában jelen meg. Ára 3 pengő. Kapható a Vasárnap könyvosztályában.

A 29. m. kir. osztályosorsjáték október 20-án kezdődik. Az összes sorsjegyeknek a felét kisorsolják, tehát minden második sorsjegy nyer! A nyeremények összege közel 8 millió aranypengő, melyet azonnal készpénzben fizetnek ki. Már egy sorsjeggyel, szerencsés esetben, 500.000 arany pengő nyerhető. Jutalom 300.000 P. főnyeremény 200.000 P. azonkívül 100.000, 50.000, 40.000, 30.000, 25.000 aranypengő stb. Nyeresési esélyek tekintetében az összes sorsjátékok élén áll. Ezen körülményben és a feltétlen megbízhatóságában leli magyarázatát ezen intézmény napról-napra fokozódó közkedveltségére. A sorsjegyek hivatalos ára: egész 24 P fél 12 P, negyed 6 P, nyolcad 3 P, az összes főárusítóknál.

MEZŐGAZDASÁGI MUNKAPIAC

Az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda (M kir. földmívelésügyi minisztérium, Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. szám, II. em. 208/A) közlése szerint a következők

keresnek munkást:

egy család, kinek kitarása, lova és gazdasági felszerelése van, feles részességre és konyhakertészetre, 12 magyar földre azonnal felvétetik. Jelentkezés személyesen: Szalóky Sándor (Rákosszentmihály, Rákosi-ut 18.). A birtok Szár községben (Fejér megye) van.

AZ UTOLSÓ CSOMÁD

R E G É N Y

27

IRTA: FÖLDES GÉZA

„Boldog házasságra csak az léphet, aki 50 fillérért megrendeli a HÁZTŰZNEZŐ című lapomat. Ebben közvetlen az érdekeltek hirdetének. Nincsen ügynök, nincsen provízió, nincsen előleg. Címem: Budapest, 101-es postafiók.“

— Ez igazán érdekes hirdetés, — mondotta önmagával beszélve. — Én azt sohasem tudom meg, hogy kié az a 101-es postafiók, de ő sem, hogy én vettem-e igénybe ezeket a hirdetéseket. Így tehát teljesen titok marad, hogy én kivel ismerkedtem meg. Ez nekem való hirdetés! — Egy levélbe azonnal beletette az 50 filléres bélyeget és megrendelte azt a bizonyos HÁZTŰZNEZŐ-t.

Négy nap múlva már olvashatta is.

No, árulta ebben magát mindenféle dáma. Lehetett válogatni bőven. Olyan is akadt, aki arra is vállalkozott, hogy személyesen megy el a feleségvásárló urhoz magát bemutatni.

Csomád ur ezt az asszonykirakatot napokon át tanulmányozta. S mivel neki semmit sem jelentett, hogy van-e hozomány, vagy nincsen, könnyebben mehetett a választás. A sok hirdetés közül ez tetszett meg neki:

„Tíz esztendeig viseltem az özvegyi fátyolt. Ma 35 éves — s amint mások mondják, még mindig szép — barna asszony vagyok. Szegénység nem bánt, csak a csendes családi élet után vágyakozom. Hozományvadászok kiméljenek meg. Találkára nem megyek. Aki a viszonyairól és magáról részletes leírást közöl, annak szívesen válaszolok. Címem: „Kati“, Budapest, poszt restyánt.“

Csomád urnak az erély mindenkor nagyon tetszett. Ezt még az asszonyban is megbecsülte. Ebből a hirdetésből pedig határozottan kitűnik az erély. Így csak önérzetes hölgy hirdethet. Ezt tehát látatlanban is magához valónak ítélte. Ezzel érdemes lesz szóba állani.

Csomád ur még aznap megírta a levelét. Persze, kitett magáért, hogy a levelével is hódítson. De amikor arra került a sor, hogy a vagyoni viszonyait is megismertesse, megállott a tolla. Mit gondolhat az az angyal, — mert hát ez a „Kati“ nem is lehet egyéb — hogy valaki ekkora vagyonnal hirdetés útján keres feleséget? Az ügynek tehát ezt az oldalát csak így jelezte: „Magamat gazdag embernek is jellezhetném.“

Egy hét sem telt el s a levélre megjött a válasz. A menyecske a levélben magáról semmit sem irt s ennél több nem is állott benne: „Sziveskedjék engem a lakásomon meglátogatni s akkor mindent megbeszélhetünk.“

Most még jobban tetszett Csomád urnak, mert ebből látta, hogy az asszony sem akar zsákban macskát árulni. És amíg erre a hódító utra elindult, maga

elő képzelte ezt a szép barna asszonyt s most már ő is csak azt hajtogatta:

— Nem jó az embernek egymagára élni, házasság szent jármát nyakába kell venni.

XVI.

Uj világ Csomádon.

Özvegy Kajtár Benóné, született Rónai Katalin ma Csomád Lászlóné. Amióta „eldobta az özvegyi fátyolt“, Csomádon minden megváltozott. De a nagy változás semmin sem látszik úgy meg, mint a házigazdán. Ha a régi barátai ma látnák, talán rá sem ismernének.

Állandóan jókedvű. A szép asszony jól érti a módját, hogy az ura még a „vak tyukot“ is jókedvvel egye meg. Csomád ur a boldogságtól egészen odavan. Mintha más dolga sohasem lett volna, mindig a Kati kedvét keresi.

(Folytatjuk.)

VÁSÁROK JEGYZÉKE

Szombaton, október hó elsején. Állat- és kirakóvásár: Földeák. — *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Mezőberény.

Vasárnap, október hó 2-án. Állat- és kirakóvásár: Pilis, Tökölly. — *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Mezőberény, Törökszentmiklós (bizonytalan). — *Kirakóvásár:* Senyeháza.

Hétfőn, október hó 3-án. Állat- és kirakóvásár: Balassagyarmat, Bodajk, Csögle, Dombbrád, Dunapatty, Fadd, Forró, Gődöllő, Hajós, Kerekegyháza, Komárom, Mezőesát, Moson, Pécs, Pusztamérges, Sajóvárvány, Seregélyes, Tarcslak, Tinnye, Újszász, Vajszló. — *Állatvásár:* Eger, Szendrő (bizonytalan), Sárvár. — *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Hatvan, Jászberény, Mágocs, Ósi. — *Marha-, sertés- és kirakóvásár:* Hegykő. — *Lóvásár:* Sopron.

Kedden, október hó 4-én. Állat- és kirakóvásár: Balassagyarmat, Beled, Dunapataj, Gyömöre, Gyöngyösmellék, Nagyecsed, Vásárosmiske (Beregmege), Zala. — *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Bükkösd, Hatvan, Nagykanizsa, Vásárosbéc. — *Marha- és kirakóvásár:* Bő, Vásárosmiske (Vasmege). — *Állatvásár:* Szikszó, Szombathely, Sátoraljaújhegy.

Szerdán, október hó 5-én. Állat- és kirakóvásár: Abaujszántó, Gacsály, Ivánegerszeg, Kocsola, Rakaca, Sárospatak, Sárrétudvari, Tarpa. — *Állat- és kirakóvásár:* Kaposvár. — *Állatvásár:* Jánosbánya, Miskolc.

Csütörtökön, október hó 6-án. Állat- és kirakóvásár: Berettyóújfalú, Nagyléta, Nyírábrány, Ónod. — *Állatvásár:* Cellődmölk. — *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Hahót, Kisbárapáti, Letenye, Sarkad. — *Marha- és sertésvásár:* Kiskomárom (bizonytalan). — *Kirakóvásár:* Mád.

Pénteken, október hó 7-én. Állat- és kirakóvásár: Derecske, Nagyhalász. — *Sertésvásár:* Aszóli. — *Sertés- és kirakóvásár:* Buj. — *Állatvásár:* Gyöngyös. — *Ló-, marha- és kirakóvásár:* Kötése, Sarkad. — *Lóvásár:* Nagyatád.

Szombaton, október hó 8-án. Állat- és kirakóvásár: Elek, Hódmezővásárhely.

Gyűjtsünk új előfizetőket a „Vasárnap“ részére

csak a legközelebbi hetekben lehet számolni. A minőségek általában igen kielégítőek. *Lucernamag* iránt valamivel jobb belföldi kereslet mutatkozik, a külföldi jegyzések igen nyomottak. A belföldi termés mennyiségileg kisebb a múlt évinél, de a tavalyról, valamint külföldről megmaradt készletek az árakra nyomást gyakorolnak. *Fehérhere* ára némileg emelkedett, néhány tétel külföldön ismét elhelyezést talált. *Szöszösbükköny*, prima minőségek iránt mérsékelt érdeklődés mutatkozik. *Pannonbükkönyből* ez idén aránylag nagyobb mennyiségek kerülnek piacra, de ezek túlnyomóan erősen szöszösbükköny keverékesek, kereslet csak elsősorú, tiszta tételek iránt mutatkozik. A kedvező időjárás által gazdák részéről következő magvakra még kielégítő szám-ban érkeznek rendelések: *Őszborsó*, *szöszösbükköny*, *fümagvak* és *fümagkeverékek*, *pannonbükköny*. A *budapesti áru- és értéktőzsde* hiatalos jegyzési nyersárúért, 100 kilonként, *budapesti paritásában*: káposztarepce 24—24,50, vörösköles 8,25—8,75, lucerna 65—74, löhere 72—78, szöszösbükköny 18—20, kék mák 80—83 pengő.

Liszt. A *nyílt piacokon*: Buzadara 46—50, duplanullás finom tészta 40—44, nullás 38—44, kettes főző 38—40, négyes kenyérliszt 36—38, hatos 36 fillér kilogrammonként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 5—5,50, harmadrendű csomagolásra 3,90—4,50, muharszéna 4,70—5,30, lucernaszéna 6,20—7,50, lucerna és szénakeverék 4,50, lucerna és muharkeverék 5,50, alomszalma elsőrendű 3,80—3,85, másodrendű 3,50—3,60 zsupszalma 4,50, 1 keve 0,30—0,35 pengő.

Cirokszál takaró szalma átlagárban 18—20, bélés szalma átlagárban 6—8 pengő métermázsánként.

Szürömharvásár. Élő borjúk, belföldi szopós elsőrendű 0,71—0,84, kivételesen 0,92, másodrendű 0,60—0,70, harmadrendű 0,42—0,58 pengő kg-ként, élősúlyban.

Tenyészmárhák és jármosökrök. Elsősorú belföldi jármosökrök (tarka) 0,44—0,48, elsőrendű belföldi jármosökrök (fehér) 0,44—0,48, másfél éves üszök 0,40—0,45, másfél éves tinók 0,35—0,40, fiatal, friss fejűk 0,60—0,70 pengő kg-ként, élősúlyban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal kispogás ürök, páronként 100 kg, vagy azon felül súlyban 40—45 fillér prima hízott bárányok páronként 75—80 kg között 40—45 fillér kg-ként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázsálva, páronként kg. súlylevegővel.

Lóvásár. Igás kocsi (nehéz nyugati fajta) 180—400, könnyű 120—370, számár 35—40, alárendelt minőségű lovak 30—125, vágólovak 20—150 pengő darabonként.

Vágómarhavasár. Ökör, gyenge 35, bika, közép 37—42, gyenge 28—34, tehén, közép 36—38, gyenge 24—30, eszontozni való 18 fillér keresztvett 118—120 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Sertésvásár. Könnyű 106—112, közép 112—116, nehéz 118—120, keresztvett 118—210 fillér kilogrammonként élősúlyban.

Gyapju. Az idei londoni gyapjúárvérések VI. sorozata szeptember hó 20-án kezdődött. A megnyitón napon kialakult árak a középminőségű gyapjúnál 15 százalékos emelkedést mutattak a júliusi aukció zárlati jegyzéséhez viszonyítva. A hazai piacon körülbelül 100.000 kilogramm volt a forgalom, változatlan árak mellett.

Husvásár. *Marhahus* a *nyílt piacokon*: Rostélyos, vastag hátszín, felsál, fehérpesenye, stb., 120—220, fartó, lapocka, puha hátszín 120—220, eszontos oldalas, tarja, szegye 100—160, szegye 80—120, gulyásnak való 60—120, nyelv 150—200. — *Borjúhus*: Felsőlelettel comb 200—260, sütnivaló 100—220, pörköltnek való 60—120. — *Juhhus*: Juhcomb 140—180, gerinc, lapocka 120—140, pörköltnek való 80—120. — *Sertés-hus*: Friss karaj 180—260, comb, tarja, lapocka 160—190, oldalas 130—160, füstölt karaj, lapocka, tarja, oldalas 150—320, olvasztani való szalonna 176—220, sózott kenyérszalonna 188—220, füstölt 200—240, hajt 200—230, tepertő, zsíros 180—240, sertészsír 200—220 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. *Élő állatok a nyílt piacokon*: Tyúk 180—320, csirke 90—250, fiatal rucna 140—250 fillér darabonként; ludmáj 350—600 fillér kilogrammonként. — *Tojás*: Teatojás 7—9, főző 6—7 fillér darabonként.

Vad. A *nyílt piacokon*: Szarvascomb 200, gerinc 350, lapocka 100, egyéb 40—60, őzgerinc 350, comb 200, egyéb 50 fillér kilogrammonként, nyul bérben darabonként 300—350, fogoly 50—100 fillér darabonként.

Hal. *Élő állatok a nyílt piacokon*: Harsa 240—400, ponty 180—280 fillér kilogrammonként. — *Rák*: 10—80 fillér darabonként, nagyság szerint.

Tej és tejtermékek. A *nyílt piacokon*: Teljes tej 34, lefölözött 10, aludttej 100, tejszín 180—220, tejföl 120—200 fillér literenként, centrifugált teavaj, tömbben 260—320, 10 dkg-os csomagolásban 320—380, főzővaj 220—260, szedett vidéki 220—260, tehéntúró 70—120, sovány tehéntúró 30—60, juhtúró 200—280, kevertúró 160—200, juhsajt 180—220, hazai ementáli sajt 280—400, hazai trappista 180—280 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A *nyílt piacokon*: Lenese 32—80, hántolt feles borsó 46—80, aprószemű fehérbab 24—32, nagyszemű 44—100, szemes 34—48, finom árpa kása 70—100, durva 46—68 fillér kilogrammonként.

Zöldsg. A *nyílt piacokon*: Sárgarépa csomója 2—10, petrezselyem 2—10, zeller darabja 2—8, kalarábé kilogrammja 16—20, karfiol 30—90, makói vöröshagyma 10—12, közönséges 8—12, fokhagyma 40—80, cékla 10—24, fejeskáposzta 6—14, savanyított káposzta 26—32, kelkáposzta 7—14, vöröskáposzta 18—26, fejessaláta darabja

5—12, fodrossaláta 20—30, torna kilogrammja 60—180, őszi rózsaburgonya 7—9, nyári 10—12, Ella 6—8, kifli 16—24, tömör csiperkegomba 200—300, éti vargánya 240—250, szárított gomba 1000, feketeetek 6—20, savanyítani való ugorka 24—40, salátának való 16—24, kovászos 30—60, zöldpaprika, kési 8—12, nagy 6—16, főzőtök 6—14, gyalult 16—20, vajbab, hüvelyes 12—36, kifejtett 30—50, zöldborsó, hüvelyes 30—60, kifejtett 60—160, paradicsom 4—10, konzerv literje 80—100, paraj, tisztított 25—40, sóska 20—26 fillér kilogrammonként, zöld tengericső darabonként 5—6 fillér darabonként.

Gyümölcs. A *nyílt piacokon*: Nemes fajalma 60—120, közönséges 12—50, fajkörte 80—140, közönséges 20—80, befőzönivaló 40—60, vörös szilva 8—30, besztercei szilva 16—36, nemes ringló 50—80, közönséges 18—40, befőzni való ringló 28—40, őszibarack, magvával 26—100, nem magvával 20—140, befőzni való 30—80, csemegeszőlő 32—60, kevert szőlő 24—30, közönséges 18—26, közönséges görög-dinnye 3—6, faj görög-dinnye 5—10, faj sárka 20—40, közönséges 4—20, szilvaiz 96—160, gyümölcsiz 140—360, dióbél 340—440, mogyoró, héjazott 320—480, mandula, héjazott 440—660 fillér kilogrammonként, citrom 10—14 fillér darabonként.

Fűszer, mák és háziszappan. A *nyílt piacokon*: Édes nemes-paprika 320—360, félédes, gulyás 240—300, rózsapaprika 200—280, erős 160—200, kereskedelmi 120—160, kék mák 88—100, pergett méz 120—140, házi szinzappan 120—160, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. *Termelői árak kilogrammonként Szegeden*: Csöves paprika füzerekenként 80—120, édesnemes paprika 90—130, félédes paprika 65—75, elsőrendű paprika 40—50, másodrendű paprika 30—35, harmadrendű paprika 25—30 fillér. *Kalocsán*: Édesnemes paprika 80—100, rózsapaprika 50—60, másodrendű paprika 20—30, harmadrendű paprika 10—12, csöves paprika 20—30 fillér kilogrammonként.

Szesz és szeszestaitok. A fogyasztási szesz árszabályozása folytán e héten is élénk volt a kereslet; és főleg finomított szeszben volt nagyobb forgalom. A detailforgalomban is élénk volt a kereslet finomított és denaturált szeszben. *Denaturált szesz* 5 barrell vételnél 77 pengő, 1 barrell vételnél 81 pengőn kelt el + forgalmi adó. *Gyümölcs-pálinka*. Törkölypálinkát változatlan árban, seprőpálinkát 2,80—2,85, eperpálinkát 2,90—3,—, szilviumot (nyári áru) 3,60—3,70, (kék áru) 4,20—4,30 pengőig ajánlották 10.000 literfokoként, III. táblázat szerint + 3 százalék forgalmi adó.

Építőanyagárak. Nagyban változtak a portlandcement hely gyár 5,60—6 pengő körül; darabos égetett mészhely gyár 3,20—3,30 pengő; Pucolán 5 pengő; kisméretű téglá Budapestről vidék részére 31—32, vidéken 23—31 pengő, nagyméretű kb. 30 százalékkal drágább; budapesti és tatali homonyolt tetőeserép 50—52 pengő; nádszövet 10—12 pengő, stukkaturgipsz 6,40—7 pengő; aszbesztpala 40×40 cm. 28,50, 40×44 cm. 32,50 pengő; kátránylemek: 200-as 2,90, 90-es 5,30 pengő; 5 mm-es aszfaltelvezetőlemez 95 fillér; kőmenny-korona fűstszívó fedlap 12 pengő; Heraklitlemek 1,5 cm-es 2, 2,5 cm-es 30,05, 5 cm-es 4,75 pengő.

Papiac. *Fenyőfában* a kereslet gyenge, az árubeszerzés a behozatali engedélyek rendszere miatt nehézségekbe ütközik. Az árak 1—2 pengővel csökkentek. *Tűzfában* az árak szilárdabbak. Bükkhasáb ára 290—300 pengő, tölgy- és cserhasáb 240—250 pengő budapesti paritásban vagononként. *Keményfában* alig van üzlet, az árak a termelési költségeket sem fedezik.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára 1932. évi szeptember hó 26-án. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól, akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben levő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. *Egy pengőnél több kerül egy darab*: Angol font 19,79 (20,10); dollár 5,70 (5,73); hollandi forint 2,29 (2,30); német márká 1,35 (1,36); svájci frank 1,10 (1,11) pengő. *Egy pengőnél kevesebbe kerül egy darab*: Cseh korona 16,92 (17,02); szerb dinár 9,67 (9,97); román leu 3,43 (3,56); francia frank 22,30 (22,50); olasz lira 29,90 (30,20); lengyel zloty 63,95 (64,45) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.

KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.

FELELŐS KIADÓ: FARAGÓ ALADÁR.

Gyűjtsünk előfizetőket a **VASÁRNAP** számára!

RUHÁZATI SZÜKSÉGLETÉT

legelőnyösebben a

„HANGYA“

vidéki szövetkezeiteiben szerezhetheti be

*

Tartalékpénzek legelőnyösebben mint árúelőleg vagy folyószámla-betétek a **HANGYA** központnál gyűmölcsöz-tethető!